

ТЕОРИЯ И ИСТОРИЯ ГОСУДАРСТВА И ПРАВА, ФИЛОСОФИЯ ПРАВА

УДК 351.746.1:35.08(477)

СТРУКТУРА І ЗАВДАННЯ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Ростіслав БОТВИНОВ,

кандидат юридичних наук, докторант

Дніпропетровського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України

АНОТАЦІЯ

У статті аналізуються структура і завдання публічної служби особливого призначення в Україні, обґрунтовано поняття «публічна служба особливого призначення», який автор розуміє як інститут публічної служби, який ґрунтується на реалізації встановлених у нормативних правових актах особливих (спеціальних) повноважень службовців, які обіймають посади в державних органах, що мають виражену галузеву компетенцію та здійснюють професійну діяльність щодо реалізації функцій, прав і обов'язків органів державної влади в особливих умовах.

Ключові слова: публічна служба, публічна служба особливого призначення, види публічної служби.

THE STRUCTURE AND TASKS OF THE PUBLIC SERVICE OF SPECIAL PURPOSE IN UKRAINE

Rostislav BOTVINOV,

Candidate of Legal Sciences, Doctoral Student, Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration,
National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

SUMMARY

Peculiarities of a structure of the chief of special public service in Ukraine have been analysed in the article. It has been substantiated that the special public service is an institution of public service, which is based on the implementation of the special powers of officials established in laws and regulations, who hold offices in State bodies with a certain sectoral competence, whose legal status of an official is determined by special regulations, who carry out professional activity in order to exercise functions, rights and duties of State authorities under special circumstances.

Key words: public service, special public service, legal status of special public service.

Постановка проблеми. Законодавче закріплення поняття публічної служби, системи її завдань і функцій, а також внутрішньосистемних зв'язків принципово важливо в теоретичному плані, але ще більше – з погляду практики. Відсутність сьогодні в українському законодавстві прийнятної, ясної, точної поняття і науково обґрунтованого переліку (структури) органів виконавчої влади, які варто було б відносити до органів особливого призначення, ускладнює організацію і правове забезпечення такого виду державної діяльності.

Публічна служба особливого призначення має розглядатися як система державних органів. Розкриття змісту такого поняття безпосередньо пов'язане із з'ясуванням кола завдань, що вирішуються зазначеними органами, а також, внаслідок цього, з визначенням їх структурних залежностей і взаємодій.

Залежно від того, як поєднуються завдання кожного з органів, наскільки вони сумісні або специфічні, формується на закономірній, а не на вольовій, основі структура органів особливого призначення, визначається коло функцій окремих органів, загалом система публічної служби особливого призначення функціонує найбільш оптимально.

Мета статті – визначити структуру, завдання і зміст публічної служби особливого призначення в Україні.

Виклад основного матеріалу. Державні органи, які виконують особливі завдання, становлять відокремлену за ознакою професійної діяльності самостійну групу органів держави, що мають свої, чітко визначені завдання. Загальні завдання полягають або в забезпеченні правопорядку, відновленні порушеного права, наприклад, у сфері цивільних правовідносин, або в покаранні правопорушників, коли відновити порушене право неможливо (у разі скоєння деяких злочинів, наприклад, вбивства), або у відновленні порушеного права і покаранні одночасно, коли можливість відновити порушене право є, але правопорушник заслуговує ще й на покарання. Виконуючи такі безпосередні завдання, згадані органи реалізують і весь обсяг покладених на них обов'язків.

Якщо використати логіку взаємозв'язку і супідрядності категорій «загальне – особливе – спеціальне», можна запропонувати такий підхід: загальне – публічна служба – поділяється за призначенням на звичайну й особливу, в якій виокремлюється спеціалізована служба. На наш погляд, публічна служба особливого призначення – це інститут публічної служби, який ґрунтується на реалізації встановлених у нормативних правових актах особливих (спеціальних) повноважень службовців, які обіймають посади в державних органах, що мають виражену галузеву компетенцію,

правовий статус службовців якого визначається як Законом України «Про державну службу», так і спеціальними нормативними актами, в саме: Митним кодексом України, Податковим кодексом України, Законом України «Про судоустрій і статус суддів» тощо, які здійснюють професійну діяльність щодо реалізації функцій, прав і обов'язків органів державної влади в особливих умовах. Публічна служба особливого призначення виконує покладені на неї функції в інтересах держави і суспільства. Вона утримується, функціонує, розвивається бюджетним коштом держави.

У межах сучасного нормативного простору публічна служба особливого призначення структурується так: державна дипломатична служба; державна санітарно-епідеміологічна служба; державна контрольно-ревізійна служба; державна фіскальна служба; служба державних судово-медичних експертів; державна служба спеціального зв'язку; служба в правоохоронних органах (Служба безпеки України, Державна прикордонна служба, служба в органах внутрішніх справ (Національній поліції), служба в органах прокуратури, у пенітенціарній системі), служба в органах цивільного захисту, військова служба, професійна діяльність суддів, служба в апараті суду.

Зважаючи на визначену нами систему публічної служби особливого призначення, звернемося до аналізу завдань, покладених на найбільші і відносно самостійно функціонуючі органи.

Створює таку систему держава, тому, поза сумнівами, вона – основний суб'єкт такої системи. Правоохоронна діяльність визначається охоронною функцією системи публічної служби особливого призначення та правоохоронної функцією держави. Сутність держави визначає функціонування всього державного апарату, всіх його органів. Саме держава встановлює систему юридичних норм, що регулюють найбільш значущі відносини між людьми.

Але держава, будучи суб'єктом системи публічної служби особливого призначення, не є, звичайно, органом особливого призначення. Говорити про державу в контексті поставленої проблеми має сенс тільки в зіставленні її із системою (підсистемою) недержавних органів (організацій), діяльність яких тією чи іншою мірою пов'язана із правоохороною.

Діяльність органів особливого призначення (далі – ООП) характеризується специфічними умовами, у своїй сукупності покликаними забезпечити повноту, всебічність і об'єктивність їх рішень. До таких умов зазначеної діяльності належать нижчезазначені:

а) ООП «приводиться в дію» кожного разу за виникнення юридичного факту – повідомлення про вчинення злочину чи іншого правопорушення, необхідності попередити злочин або інше правопорушення. У всіх інших випадках ООП не мають права втручатися в життя громадян, у діяльність інших органів держави, державних, громадських і приватних організацій;

б) ООП діють тільки на підставі закону і відповідно до закону, а в багатьох випадках – і у визначеній процесуальній формі. Будь-які довірливі дії неприпустимі. Порушення вимог закону, допущені в процесі правоохоронної діяльності, можуть виявитися правопорушеннями, які обумовлюють настання дисциплінарної, адміністративної або навіть кримінальної відповідальності;

в) безпосередню (у строгому сенсі слова) правоохоронну діяльність можуть здійснювати тільки особи, які перебувають на службі в ООП, які мають спеціальну, найчастіше юридичну, підготовку. Присвоєння іншими особами права здійснювати правоохоронну діяльність є неприпустимим і за певних умов розцінюється як злочин;

г) рішення ООП у всіх випадках є заходами юридичного впливу, заснованими на законі і відповідними до обста-

вин вчинення дії (або бездіяльності), через які мало місце втручання таких органів. Порушення такої вимоги призводить до скасування прийнятого рішення, а іноді і до відповідальності особи, яка його прийняла;

д) законні й обгрунтовані рішення, прийняті ООП, підлягають виконанню будь-якими посадовими особами і громадянами, а невиконання спричинює для правопорушників додаткові санкції;

е) усі пов'язані зі злочинами й іншими правопорушеннями рішення ООП, які суттєво впливають на права і свободи громадян, або стосуються інтересів держави, державних, громадських чи приватних організацій, можуть бути оскаржені установленим законом порядком. Перешкоджання здійсненню такого права є неприпустимим і за певних обставин саме може бути правопорушенням.

Зазначені умови, з тими чи іншими несуттєвими варіаціями, є загальними для діяльності не тільки будь-якого ООП, а й для будь-якої організації, що починає функціонувати «на полі» правоохорони.

Отже, правоохоронна функція в правовій державі здійснюється всіма органами держави. Але існує виключно спеціалізована діяльність, для реалізації якої створюються спеціальні органи, зокрема й ті, що називаються правоохоронними. Такі органи не є простою сукупністю державних органів, а являють собою цілісну систему форм організації правоохоронної діяльності держави. З такого погляду, структуру публічної служби особливого призначення будуть визначати не всі органи, що здійснюють правоохорону, а лише спеціальні органи.

Аналіз нормативно-правових актів, які визначають компетенцію органів виконавчої влади та регламентують їхню діяльність, дозволяє нам зробити висновок про те, що до правоохоронних органів необхідно віднести: Міністерство внутрішніх справ України, Державну міграційну службу України, Національну поліцію України, Службу безпеки України, Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Поліцію охорони Національної поліції України, Міністерство юстиції України, Державну кримінально-виконавчу службу України, Службу судових розпорядників, Державну прикордонну службу України, Державну службу України з надзвичайних ситуацій, Державну фіскальну службу, Національну гвардію України, органи прокуратури, Військову службу правопорядку у Збройних силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи рибохорони, державної лісової охорони. Крім того, до публічної служби особливого призначення належить професійна діяльність суддів, дипломатична служба, військова служба.

Публічну службу в органах внутрішніх справ треба розглядати як нормативно встановлений і структурно оформлений механізм професійного забезпечення реалізації правоохоронних функцій держави. Інститут такої служби складається із правових норм, які встановлюють численні та різноманітні державно-службові відносини, що виникають під час діяльності співробітників згаданої структури. Водночас він регламентує організацію та діяльність усіх співробітників, які на професійній основі виконують завдання і функції, покладені на Міністерство внутрішніх справ (далі – МВС) України. Можна стверджувати, що сьогодні сформована досить цілісна система правового регулювання в згаданій сфері. До системи органів внутрішніх справ належать: Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Державна міграційна служба України, Національна гвардія України.

З огляду на численні скандали і факти корупції в системі МВС, в українському суспільстві після Революції гідно-

сті назріла думка про необхідність реформування органів правопорядку країни.

4 квітня 2015 р. Кабінет Міністрів України розглянув і ухвалив 4 законопроекти щодо реформи МВС: «Про органи внутрішніх справ», «Про Національну поліцію», «Про сервісні послуги та сервісні центри Міністерства внутрішніх справ України», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху».

2 липня 2015 р. Верховна Рада України проголосувала в другому читанні та загалом законопроект 2822 «Проект Закону про Національну поліцію», який визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції.

2 вересня 2015 р. Кабінет Міністрів України постановою створив центральний орган виконавчої влади – Національну поліцію України, яка підпорядковується Міністерству внутрішніх справ України [1].

Після створення Національної поліції як окремого органу Міністерство внутрішніх справ стало виконувати функцію політичного управління, політичної координації та, певною мірою, господарського забезпечення зазначеного органу. Тобто МВС перетворилося з міністерства міліції на цивільний орган. Відбулося фактичне розділення Національної поліції та МВС.

Державна міграційна служба України (далі – ДМС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ, і який реалізує державну політику у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема й протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Державна міграційна служба України створена указом Президента України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010.

У квітні 2011 р. указом Президента України від 6 квітня 2011 р. № 405/2011 затверджено положення про Державну міграційну службу України, яким визначено основні завдання, функції та повноваження ДМС України.

У серпні 2014 р. постановою Кабінету Міністрів України № 360 від 20 серпня 2014 р. затверджено нове положення про Державну міграційну службу України [2].

Основними завданнями ДМС є:

- реалізація державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема й протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

- внесення на розгляд міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), зокрема й протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів.

Правоохоронна компетенція ДМС регламентується такими законами України: «Про громадянство України» від 8 жовтня 1991 р. № 1636–ХІІ [3]; «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 4 лютого 1994 р. № 3929–ХІІ [4]; «Про імміграцію» від 7 червня 2001 р. № 2491–ІІІ [5]; «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту» від 8 липня 2011 р. № 3671–VІ [6] та іншими.

Правоохоронна компетенція Державної кримінально-виконавчої служби України (далі – ДКВСУ) регулюється такими основними нормативно-правовими актами:

законами України «Про внесення змін до Кримінально-виконавчого кодексу України щодо адаптації правового статусу засудженого до європейських стандартів», «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», «Про попереднє ув'язнення», «Про чисельність Державної кримінально-виконавчої служби України», «Про застосування амністії в Україні», «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі», «Про пробацію»; Кримінально-виконавчим кодексом України; договорами між Україною і Республікою Вірменія про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання; між Україною та Республікою Казахстан про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання; між Україною та Республікою Узбекистан про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання тощо [7].

Відповідно до зазначених нормативно-правових актів, ДКВС України є центральним органом виконавчої влади з питань виконання покарань, яким використовуються правозастосовні функції, функції з контролю і нагляду у сфері виконання кримінальних покарань щодо засуджених, функції з утримання осіб, підозрюваних або обвинувачених у здійсненні злочинів, і підсудних, які перебувають під вартою, їх охорони і конвоювання, а також функції з контролю за поведінкою умовно засуджених і засуджених, яким судом надана відстрочка відбування покарання.

На Державну кримінально-виконавчу службу України покладається завдання щодо здійснення державної політики у сфері виконання кримінальних покарань.

Служба складається із центрального апарату, 25 територіальних органів управління Державної пенітенціарної служби України в Автономній Республіці Крим, областях, місті Києві та Київській області, 148 установ і 589 підрозділів кримінально-виконавчої інспекції, навчальних закладів (двох центрів первинної підготовки, коледжу другого рівня акредитації) (станом на 1 вересня 2016 р.). Крім того, 29 установ розташовані на території Донецької та Луганської областей, що тимчасово не контролюється українською владою [7].

Територіальні органи управління здійснюють керівництво оперативно-службовою та фінансово-господарською діяльністю підпорядкованих їм органів і установ, виконують функції, передбачені положеннями про територіальні органи управління.

Згідно з Кримінально-процесуальним кодексом (далі – КПК) України, ДКВСУ має у своєму складі слідчі підрозділи, які є органами досудового розслідування; оперативні підрозділи, наділені правом проводити гласні та негласні слідчі (розшукові) дії. Згідно з розподілом підслідності, слідчі органів ДКВСУ здійснюють досудове розслідування злочинів, вчинених на території або в приміщеннях ДКВСУ. З 5 січня 2017 р. ДКВСУ має статус органу досудового розслідування.

Правові основи організації та діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України, її завдання та повноваження визначає Закон України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України».

Державна служба України з надзвичайних ситуацій (далі – ДСНС) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності.

Основними завданнями ДСНС є:

1) реалізація державної політики у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності;

2) здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням і виконанням вимог законодавства у сфері цивільного захисту, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб;

3) внесення на розгляд міністра внутрішніх справ пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у зазначених сферах;

4) реалізація в межах повноважень, передбачених законом, державної політики у сфері волонтерської діяльності.

ДСНС здійснює свої повноваження безпосередньо і через утворені установленим порядком територіальні органи [8].

Правоохоронна компетенція ДСНС встановлена, зокрема, положенням про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052.

Відповідно до положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (далі – Держлікслужба), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647 [9], Держлікслужба є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через міністра охорони здоров'я, який реалізує державну політику у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, зокрема й медичних імунобіологічних препаратів (далі – лікарські засоби), медичної техніки і виробів медичного призначення (далі – медичні вироби), та обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу.

Зазначеним положенням встановлені такі основні завдання Держлікслужби України: реалізація державної політики у сферах контролю якості та безпеки лікарських засобів, медичних виробів і обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, а також внесення міністрові охорони здоров'я пропозицій щодо формування державної політики у зазначених сферах; ліцензування господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, імпорту лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), оптової та роздрібної торгівлі лікарськими засобами, обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів; технічне регулювання у визначених сферах; здійснення державного регулювання і контролю у сферах обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та протидії їх незаконному обігу [9].

Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) відповідно до Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» № 1698–18 [1], є державним правоохоронним органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесення до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових.

Завданням НАБУ є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці.

Перелічені органи належать до тих, що є основою державної правоохоронної служби і визначають загалом структуру правоохоронних органів. Але ними не вичерпується

вся структура правоохоронних органів, а коло завдань, виконуваних вказаними органами, не вичерпує завдань охорони права в широкому сенсі цього слова. Звернемося до характеристики органів і організацій, які також виконують завдання охорони права в правовій державі.

Насамперед, йдеться про систему судів. Головна мета судової влади – сприяти громадянам, їх об'єднанням, державним і суспільним інститутам в реалізації законних прав.

Важливими напрямками їх правоохоронної діяльності судів є конституційний контроль і правосуддя, які належать до повноважень Конституційного Суду України. Поява такого правоохоронного органу безпосередньо пов'язана з побудовою в Україні правової державності.

Прокуратура України становить єдину систему, яка передбаченим Законом України «Про прокуратуру» [11] порядком виконує встановлені Конституцією України функції для захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства і держави.

Систему прокуратури України становлять: Генеральна прокуратура України; регіональні прокуратури; місцеві прокуратури; військові прокуратури; Спеціалізована антикорупційна прокуратура.

У систему правоохоронних органів входить і Міністерство юстиції. Міністерство юстиції України працює відповідно до положення про Міністерство юстиції України (далі – Мін'юст), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 228. Мін'юст, зокрема, забезпечує формування та реалізацію державної правової політики, державної політики з питань банкрутства та використання електронного цифрового підпису, формування та реалізації державної політики у сфері безоплатної правової допомоги, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), пенітенціарної системи і служби пробачії, державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності тощо [12].

Мін'юст здійснює свою роботу з урахуванням положень Програми діяльності Кабінету Міністрів України, схваленої постановою Верховної Ради України від 14 квітня 2016 р. № 1099–VIII; Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженої указом Президента України від 25 серпня 2015 р. № 501/2015; Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., затвердженої указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015; Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 рр., затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 р; Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016–2020 рр., затвердженої указом Президента України від 26 лютого 2016 р. № 68, та з урахуванням щорічних планів дій щодо виконання зазначених стратегічних документів [12].

До недержавних правоохоронних організацій може бути віднесена адвокатура. Адвокатська діяльність – кваліфікована юридична допомога, що надається на професійній основі особами, які отримали статус адвоката встановленим Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р. № 5076–VI порядком [13].

Вагома і соціальна роль адвокатури. В умовах, коли ми прагнемо до побудови правової держави, адвокатура і її представники повинні формувати в громадян правильне

уявлення про право в громадянському суспільстві та державі.

Профспілкові та правозахисні організації й об'єднання, юридичні фірми та агентства, а також нотаріат надають юридичну допомогу.

Публічною службою особливого призначення є і Державна фіскальна служба України (далі – ДФСУ), яка виконує такі основні завдання:

1) реалізація державної податкової політики та політики у сфері державної митної справи, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства; здійснення в межах повноважень, передбачених законом, контролю за надходженням до бюджетів і державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів, державної політики у сфері контролю за виробництвом і обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів, державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску, державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленний законом строк; дотримання порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також нагляд за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів;

2) внесення на розгляд міністра фінансів пропозицій щодо забезпечення формування: державної податкової політики; державної політики у сфері державної митної справи; державної політики у сфері боротьби із правопорушеннями під час застосування податкового, митного законодавства, здійснення контролю за надходженням до бюджетів і державних цільових фондів податків і зборів, митних та інших платежів; державної політики у сфері контролю за виробництвом і обігом спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів; державної політики з адміністрування єдиного внеску, а також боротьби із правопорушеннями під час застосування законодавства з питань сплати єдиного внеску; державної політики у сфері контролю за своєчасністю здійснення розрахунків в іноземній валюті в установленний законом строк, за дотриманням порядку проведення готівкових розрахунків за товари (послуги), а також за наявністю ліцензій на провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню відповідно до закону, торгових патентів [14].

Висновки. Завершуючи розгляд структури і завдань публічної служби особливого призначення, необхідно зазначити тенденції її розвитку.

Перша тенденція пов'язана із включенням в предмет публічної служби особливого призначення функцій, властивих структурам, які гарантують національну безпеку країни, із притаманними їй заходами щодо запобігання політичним, економічним, військовим та іншим загрозам.

Друга тенденція, пов'язана з формуванням правової держави, виражена в появі нових засобів реалізації правохоронної функції. Зміна об'єктів охорони права в умовах формування правової державності веде до утворення нових суб'єктів правохоронної діяльності.

Отже, можна дійти такого висновку: публічній службі особливого призначення притаманна низка істотних ознак. Знання таких ознак дозволяє правильно визначити місце публічної служби особливого призначення серед інших державних органів з погляду компетенції та відповідальності за виконання поставлених перед ними завдань, для того, щоб не відбувалося змішання їх функцій.

Список використаної літератури:

1. Уряд приймає рішення щодо створення ЦОВВ Національна поліція [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248450495&cat_id=244274130
2. Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 360 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF>
3. Про громадянство України : Закон України від 8 жовтня 1991 р. № 1636–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1636-12>
4. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 4 лютого 1994 р. № 3929–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3929-12>
5. Про імміграцію : Закон України від 7 червня 2001 р. № 2491–III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2491-14>
6. Про біженців: Закон України від 24 грудня 1993 р. № 3818–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3818-12>
7. Державна кримінально-виконавча служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.kvs.gov.ua/control/main/uk/publish/article/648529
8. Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1052 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dsns.gov.ua/ua/Zakonodavstvo.html>
9. Положення про Державну службу України з лікарських засобів та контролю за наркотиками (Держлікслужбу) : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 647 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.diklz.gov.ua/control/main/uk/publish/article/818508>
10. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України № 1698–18 // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 47. – Ст. 2051.
11. Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697–VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
12. Міністерство юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minjust.gov.ua/pages/mission>
13. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
14. Державна фіскальна служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/pro-sfs-ukraini/zavdannya--funktsii/>

ДОВІДКА ПРО АВТОРА

Ботвінов Ростіслав Георгійович – кандидат юридичних наук, докторант Дніпропетровського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Botvinov Rostislav Heorhiiovych – Candidate of Legal Sciences, Doctoral Student, Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration, National Academy of Public Administration under the President of Ukraine

pravo.0050@gmail.com